

Jij en het ondersteuningscentrum jeugdzorg

Opgroeien

Jeugdhulp

Wat is een ondersteuningscentrum jeugdzorg?	4
Wat doet een ondersteuningscentrum jeugdzorg?	5
Onderzoeken of de overheid moet tussenkomen in de hulp	5
Hulp opstarten of opvolgen	7
Doorverwijzen naar gerechtelijke jeugdhulp	10
Wat als je bijna 18 jaar bent?	12
Wat zijn je rechten en je plichten in de jeugdhulp?	13
Vragen of klachten	14

Wat is een ondersteuningscentrum jeugdzorg?

Het ondersteuningscentrum jeugdzorg (OCJ) is een **dienst van agentschap Opgroeien** dat deel uitmaakt van de Vlaamse overheid.

Wanneer er problemen of moeilijkheden zijn in jouw leven gaan hulpverleners, samen met jou en je gezin, op zoek naar oplossingen. Maar soms lukt dat niet en blijft de situatie heel onveilig of bedreigend voor jou of je gezin. In dat geval kan de hulpverlener of het parket je situatie aanmelden bij het ondersteuningscentrum jeugdzorg.

Het ondersteuningscentrum jeugdzorg zal dan onderzoeken of het nodig is dat de hulpverlening mee opgevolgd wordt vanuit de overheid en het dus moet tussenkomen in jouw situatie. Hierbij wordt gesproken over maatschappelijke noodzaak. ■

Wat betekent maatschappelijke noodzaak?

De samenleving vindt het nodig om tussenbeide te komen, bijvoorbeeld als de hulpverlening niet goed loopt omdat een jongere of ouder niet meer wil of kan meewerken.

Wat doet een ondersteuningscentrum jeugdzorg?

Het ondersteuningscentrum jeugdzorg heeft drie taken:

- 1) Het onderzoekt of de overheid moet tussenkomen in jouw situatie.
- 2) Het bekijkt samen met jou, je gezin en je netwerk welke hulp je nodig hebt of volgt bestaande hulp mee op.
- 3) Het verwijst door naar de jeugdrechter als dat nodig is.

1 Onderzoeken of de overheid moet tussenkomen in jouw situatie

Heeft een hulpverlener of iemand anders je aangemeld bij het ondersteuningscentrum jeugdzorg (OCJ)? Dan nodigt het OCJ jou, je ouders, je netwerk en de aanmelder uit voor een gesprek. Het OCJ vraagt hoe jouw situatie is en welke hulp je al gekregen hebt. Samen bekijken jullie of de situatie thuis veilig is en of je genoeg kansen krijgt om veilig, geliefd en omringd door de mensen die voor jou belangrijk zijn op te groeien.

De consulent zal met jou, je ouders en je netwerk spreken over wat er goed gaat, wat er niet goed gaat en wat jullie willen veranderen. **Iedereen krijgt de kans om zijn of haar verhaal te doen.**

Je hebt meerdere gesprekken met de consulent. Die heeft beroepsgeheim.

Het ondersteuningscentrum jeugdzorg onderzoekt

Het OCJ voert een aantal gesprekken om uit te zoeken hoe jouw situatie eruit ziet. Het gaat na wat de zorgen zijn, wie er bezorgd is over jouw situatie en waarom. Het kijkt ook naar de hulp die je vroeger al kreeg en hoe die gelopen is. En het **onderzoekt wat er wel goed loopt bij jou thuis, op school, in de hulp die je nu al krijgt ...**

Als dat onderzoek klaar is, neemt het ondersteuningscentrum jeugdzorg een beslissing over het al dan niet tussenkomen in de hulpverlening.

Het ondersteuningscentrum jeugdzorg beslist

Beslist het OCJ dat het niet nodig is om jou en je gezin op te volgen? Dan start het OCJ **geen onderzoek**. Het OCJ kan je wel nog **doorverwijzen naar een (andere) hulpverlener**.

Beslist het OCJ om jullie **wel op te volgen**? Dan kan het:

- > Hulp opstarten of de bestaande hulp mee opvolgen.
- > Je doorverwijzen naar gerechtelijke jeugdhulp (zie p. 10).

Na het onderzoek nodigt het ondersteuningscentrum jeugdzorg jou, je ouders, je netwerk en vaak ook de aanmelder opnieuw uit voor **een gesprek**. Jullie krijgen uitleg over:

- > De beslissing van het OCJ om jou en je gezin al dan niet verder op te volgen.
- > Wat er volgens het OCJ moet veranderen zodat jij veilig, geliefd en omringd kan opgroeien.
- > Wat het OCJ samen met jou, je ouders en je netwerk kan doen om de nodige verandering mogelijk te maken en wie of wat we daarvoor nodig hebben.
- > Hoe het OCJ jou en je gezin verder opvolgt.

2 Hulp opstarten of opvolgen

De hulp die het OCJ opstart of opvolgt, is vrijwillig. Jij en je ouders moeten akkoord gaan. Maar **je kan niet zomaar beslissen om de hulp te veranderen of stop te zetten**. Daarover beslissen jij, je ouders, je netwerk, het OCJ en de hulpverleners samen.

Hoe hulp opstarten of opvolgen?

Het OCJ spreekt met jou, je ouders, je netwerk en de hulpverleners duidelijk af wat er moet veranderen, wat er van iedereen precies wordt verwacht en **stelt samen met jullie een duidelijk plan op**.

Het OCJ zorgt ervoor dat de hulp die jij nodig hebt, kan opstarten of kijkt toe op de hulp die er reeds voor jou is. Het OCJ volgt de hulp en het plan dat er voor jou is op, kijkt of het goed werkt en stuurt bij als dat nodig is. Om dit goed te kunnen doen, moeten hulpverleners belangrijke informatie over het verloop van je hulpverlening dan ook meedelen aan het OCJ (informatieplicht).

Als je wil weten welke soorten hulp er allemaal zijn, neem je best een kijkje op de website jeugdhulp.be.

Wat doet het OCJ voor jou?

Je hebt een **vaste consulent** bij het OCJ. Het doel van de consulent is dat jij veilig, geliefd en omringd kan opgroeien, ondersteund door de mensen die voor jou belangrijk zijn. Daarom gaat je consulent **heel veel vragen stellen** aan jou, je ouders en je netwerk over wanneer het veilig is, wat er niet goed gaat, wanneer je in onveiligheid terecht kwam en wat jullie willen veranderen om dat te vermijden.

De consulent vindt het heel belangrijk dat hij of zij goed met jou, je ouders en je netwerk kan **samenwerken** zodat iedereen weet waar hij of zij **bezorgd over is, wat er goed gaat en wat er moet veranderen**. De consulent gaat samen met jou, je ouders en je netwerk nadenken over hoe jullie aan die zorgen kunnen werken zodat het goed met jou gaat en jullie de hulp van de consulent niet meer nodig hebben.

Jouw mening en die van je ouders en je netwerk zijn daarbij **heel belangrijk** aangezien het over jullie leven gaat. Elke stap die de consulent zet, zal hij of zij goed aan jou, je ouders en je netwerk uitleggen zodat **jullie altijd weten wat er gebeurt en waarom**.

Als je vragen hebt of je wil over iets praten dan mag je altijd hulp vragen aan je consulent. Samen met de andere consulenten van het OCJ neemt hij of zij beslissingen over wat er nodig is zodat jij veilig, gezond en geliefd kan opgroeien. Je consulent heeft **beroepsgeheim**. Hij of zij mag niet zomaar informatie over jou en je ouders doorgeven aan anderen.

Is dat wel nodig, dan brengt de consulent jullie daarvan op de hoogte. Wil je consulent iets veranderen aan het plan dat jullie samen hebben opgesteld of de hulp die jij krijgt? Dan moeten jij en je ouders akkoord gaan. Je consulent verwacht daarna wel dat jij en je ouders meewerken. **Werken jullie niet mee** of zijn jullie niet akkoord, dan kan het OCJ je **zaak doorgeven aan het parket** (zie pagina 10).

Noteer hier de gegevens van jouw consulent bij het ondersteuningcentrum jeugdzorg

Naam: _____

E-mailadres: _____

Telefoonnummer: _____

Bereikbaar op: _____

Zoek je de contactgegevens van een OCJ?

Deze kan je vinden op de website jeugdhulp.be, onder de rubriek **Contact**.

3 Doorverwijzen naar gerechtelijke jeugdhulp

Het ondersteuningscentrum jeugdzorg (OCJ) kan jouw dossier doorsturen naar het Openbaar Ministerie (parket):

- > Als je in onmiddellijk gevaar bent.
- > Als het niet meer lukt om samen verder te werken in de vrijwillige jeugdhulp.

Het parket kan dan de jeugdrechter inschakelen. De jeugdrechter kan gerechtelijke jeugdhulp opstarten. **Die hulp is verplicht.** Dus ook als jij of je ouders er niet akkoord mee gaan.

De consulent verwittigt jullie wel op voorhand dat het OCJ je zal doorverwijzen naar de jeugdrechter. Jij en je ouders krijgen **nog de mogelijkheid om akkoord te gaan met het voorstel van het OCJ tijdens het engagementsgesprek.** Tijdens dit gesprek mag jij ook, indien je dat wil, een vertrouwenspersoon of (jeugd)advocaat meebrengen.

Kunnen jullie afspraken maken en werkt iedereen weer goed mee? Dan is het toch nog mogelijk om in de vrijwillige hulp te blijven. ■

Meer weten over gerechtelijke jeugdhulp? Lees de brochure 'Jij en de jeugdrechterbank'. Je vindt deze op jeugdhulp.be, onder de rubriek Actua/publicaties

Wat als je dringend hulp nodig hebt?

Ben je bang dat je iets zal overkomen of dat iemand je iets ergs zal aandoen? Ben je in gevaar?

Contacteer zo snel mogelijk je consulent of je hulpverlener. Je kan hen dus vragen om bepaalde zaken niet door te vertellen. Maar als jij in gevaar bent, kunnen ze een jeugdrechter inschakelen. Deze kan dan beslissen om jou meteen in bescherming te nemen. Dat is een 'hoogdringende maatregel'. Dat is bijvoorbeeld het geval als er sprake is van:

- > lichamelijk geweld
- > geestelijk geweld
- > seksueel misbruik

Is het **heel dringend**? Bel meteen de **politie (101) of het noodnummer (112).**

Weet je niet waar je terecht kan in zo'n situatie? Bel dan naar 1712 (meldpunt voor misbruik, geweld en kindermishandeling). Daar vertellen ze je wat je kan doen. Jouw oproep komt niet op de telefoonrekening. Je kan dus van thuis uit bellen zonder dat iemand dat weet.

Wil je een babbel? Bel, mail of chat met Awel: awel.be of via het nummer 102.

Wat als je bijna 18 jaar bent?

Als je achttien bent, **stopt normaal gezien de jeugdhulp**. Het ondersteuningscentrum jeugdzorg volgt je niet meer op.

Wil je toch nog wat ondersteuning als (jong)volwassene? Dan kan je terecht bij:

- > de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW)
- > de Jongerenadviescentra (JAC)
- > de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGGZ)
- > de sociale diensten van het ziekenfonds
- > het OCMW (Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn)
- > ...

Misschien ben je er nog niet helemaal klaar voor om op eigen benen te staan? Ook als volwassene kan je het moeilijk hebben, zeker als je alleen bent. **Spreek er tijdig over met je consulent. Hij of zij kan je verder helpen**, bijvoorbeeld als je:

- > nog een tijdje in je pleeggezin of voorziening wil blijven
- > op kamers wil wonen onder begeleiding
- > andere hulp nodig hebt.

Je consulent zal je op weg zetten om voortgezette hulp te krijgen. ■

Meer info hierover vind je op de website jeugdhulp.be, onder de rubriek Thema's/Jongvolwassenen.

Wat zijn je rechten en plichten in de jeugdhulp?

In de jeugdhulp heb je heel wat rechten, maar ook plichten.

Meer informatie vind je op:

- > rechtenindejeugdhulp.be
- > jeugdhulp.be
- > jeugdhulp.be/themas/rechten-in-de-jeugdhulp/rechten-voor-het-kind

Verkiest je een brochure?

Dan kan je een kijkje nemen in:

- > 't Zitemzo in de integrale jeugdhulp (brochure +12-jarigen);
- > Mijn rechten in de jeugdhulp (brochure -12-jarigen).

Je kan deze downloaden via rechtspositie.be/publicaties

Voor informatie over kinderrechten in het algemeen, kan je ook terecht bij:

- > Het Kinderrechtencommissariaat: kinderrechtencommissariaat.be
- > tzitemzo.be

Vragen of klachten

Heb je een vraag? Een klacht? Praat erover met een vriend, je leerkracht, een hulpverlener, een jeugdwerker ... Kan je daar niet terecht met je vragen of je klachten, praat dan met je consulent. Je consulent **zoekt samen met jou, je ouders, je netwerk en je hulpverleners naar een oplossing.**

JO-lijn

Bel gratis 0800 900 33

- > maandag van 10 tot 13 uur
- > woensdag van 13 tot 17 uur
- > donderdag van 10 tot 13 uur
- > vrijdag van 13 tot 17 uur

E-mail

naar jo-lijn@opgroeien.be

Schrijf

JO-lijn
Hallepoortlaan 27
1060 Brussel

Als je om één of andere reden ook niet bij je consulent terecht kan en je hebt een vraag of klacht over de jeugdhulpverlening, dan kan je de JO-lijn contacteren. JO-lijn gaat aan de slag met jouw ongenoegens en vragen. Indien nodig voert ze een onafhankelijk onderzoek naar jouw klacht. ■

**Heb je een vraag? Een klacht?
Praat erover met een vriend,
je leerkracht, een hulp-
verlener, een jeugdwerker.**

Verantwoordelijke uitgever

Katrien Verhegge
Administrateur-generaal Opgroeien
Hallepoortlaan 27
1060 Brussel

Meer informatie

opgroeien.be
jeugdhulp.be

Depotnummer

D/2021/3241/257